

Byggnadsminnesförklaring av Gamla De Geerskolan, fastig-
heten Folkskolan 1, Norrköpings kommun

Fråga om byggnadsminnesförklaring av rubricerad byggnad m m har väckts av Johannes Strömberg 1984-03-30. Länsstyrelsen har 1990-03-21 upprättat en byggnadsbeskrivning och ett förslag till skyddsföreskrifter, vilka remitterats till Norrköpings kommun och Riksantikvarieämbetet. Östergötlands länsmuseum har fått handlingarna för kännedom. Erinringar från Riksantikvarieämbetet har beaktats. I övrigt har inga erinringar anförts.

BYGGNADSBESKRIVNING

Folkskolereformen av 1842 stadgade att varje församling skulle inrätta ändamålsenliga skollokaler. Därigenom blev skolhusbyggandet en av de största kommunala uppgifterna under andra hälften av 1800-talet.

I Norrköping var De Geerskolan ett av de första folkskolehusen som uppfördes efter folkskolereformen. Skolan stod färdig 1862 och kom genom sitt läge, sin planlösning och storlek m m att bli vägledande för folkskoleväsendets fortsatta utbyggnad i staden.

Skolan ligger utmed Södra Promenaden, en allékantad paradgata som i stor utsträckning omges av institutionsbyggnader, exempelvis ligger elementarläroverket som närmsta granne i öster.

Byggnaden ritades av stadsarkitekten Malm som i allt väsentligt följde de rekommendationer som utformats av malmörektorn P A Siljeström, en av tidens ledande pedagogiska reformsträvare. Siljeström inspirerades av tidens vetenskapliga och hygieniska synsätt och fäste bl a stor vikt vid luftväxlingen i lokalerna och vid att skolan skulle vara en utpräglad institutionsbyggnad utan inbyggd bostadsfunktion. Vidare borde läget vara högt och fritt, på avstånd från den trånga, smutsiga stadsmiljön och samtidigt ge byggnaden en passande värdighet. Skolhusen borde också omges av väl tilltagna planteringar och lekytor.

1990-12-07

221-505-88

De Geerskolan fick en planlösning med tamburer i stället för korridorer - ett drag som skulle komma att bli utmärkande för Norrköpings folkskolor. Mot sydsidan låg en rad med fyra lektionssalar, avsedda för vardera 50 barn.

Det två våningar höga skolhuset är uppfört av tegel, under valmat tak täckt med röd falsplåt. De framspringande sidoflyglarna vänder sig mot norr och den branta Klockgjutaregränden som bildade uppfart. Det ursprungliga, monumentala perspektivet har dock byggts för med storskalig hyreshusbebyggelse.

Trots att de gula putsfasaderna i viss mån förenklats vid senare tiders ombyggnader har byggnaden i stora drag bevarat sitt ursprungliga, tämligen enkla men monumentala utseende.

Fasaderna får sin karaktär av rundbågsfönster, hörnkedjor och gesimser samt flyglarnas portaler som markeras av fron-toner och klocktorn vid takfoten.

Gamla De Geerskolan bevarar egenarten hos en gången tids byggnadsskick och är med hänsyn härtill att anse som synnerligen märklig.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med hänvisning till ovanstående bygnadsbeskrivning samt bifogad promemoria och med stöd av 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen m m Gamla De Geerskolan på fastigheten Folkskolan 1, Norrköpings kommun, som byggnadsminne. I samband härmed lämnar länsstyrelsen följande skyddsföreskrifter enligt 3 kap 2 § nyssnämnda lag.

1. Den byggnad som markerats på bifogad karta får ej rivas eller till det yttre ombyggas eller på annat sätt förändras.
2. Det på kartan med streckad begränsningslinje markerade området skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte förvanskas. Eventuell nybebyggelse skall ske i samråd med länsstyrelsen.
3. Underhållsåtgärder på byggnaden skall utföras i samråd med länsstyrelsen och på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.

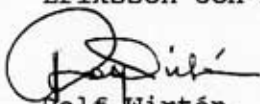
Om ändring av byggnadsminnet i strid mot meddelade skydds-
föreskrifter kan anses påkallad av särskilda skäl får läns-
styrelsen enligt 3 kap 14 § lagen (1988:950) om kultur-
minnen m m meddela tillstånd därtill.

Enligt 3 kap 21 § lagen om kulturminnen gäller detta beslut
även om det överklagas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Se bilaga (formulär 130, kammarrätten).

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket
länsstyrelsen i plenum fattat beslut, har förutom före-
draganden deltagit länsrådet Lars Rydberg, länsantikvarien
Sven E Noreen, förste länsassessorn Bo Hultström, länsarki-
tekten Kersti von Bahr och länslantmätaren Ragne Uhrberg. I
styrelsens beslut deltog landshövdingen och ledamöterna Bo
Pettersson, Per-Olof Strindberg, Nils-Åke Wiström, Per A
Pettersson, Gunnar Asserhed, Lars Olof Torfgård, Henry
Eriksson, Hans Holm, Rolf Andersson, Nils Lennstam och
Börje Stensson samt suppleanterna Inge Carlsson, Hervor
Eriksson och Monica Ericsson.

Rolf Wirtén
Landshövding

Erik Berggren
Avdelningsdirektör

Bilaga

karta

1990-12-07

221-505-88

Kopia till

riksantikvarieämbetet 3 ex
läns museet
byggnadsnämnden, Norrköping
inskrivningsmyndigheten, Norrköpings tingsrätt
fastighetsbildningsmyndigheten
fastighetsregistermyndigheten
lantmäterienheten
verksledningens kansli
juridiska enheten
planenheten
kulturmiljöenheten

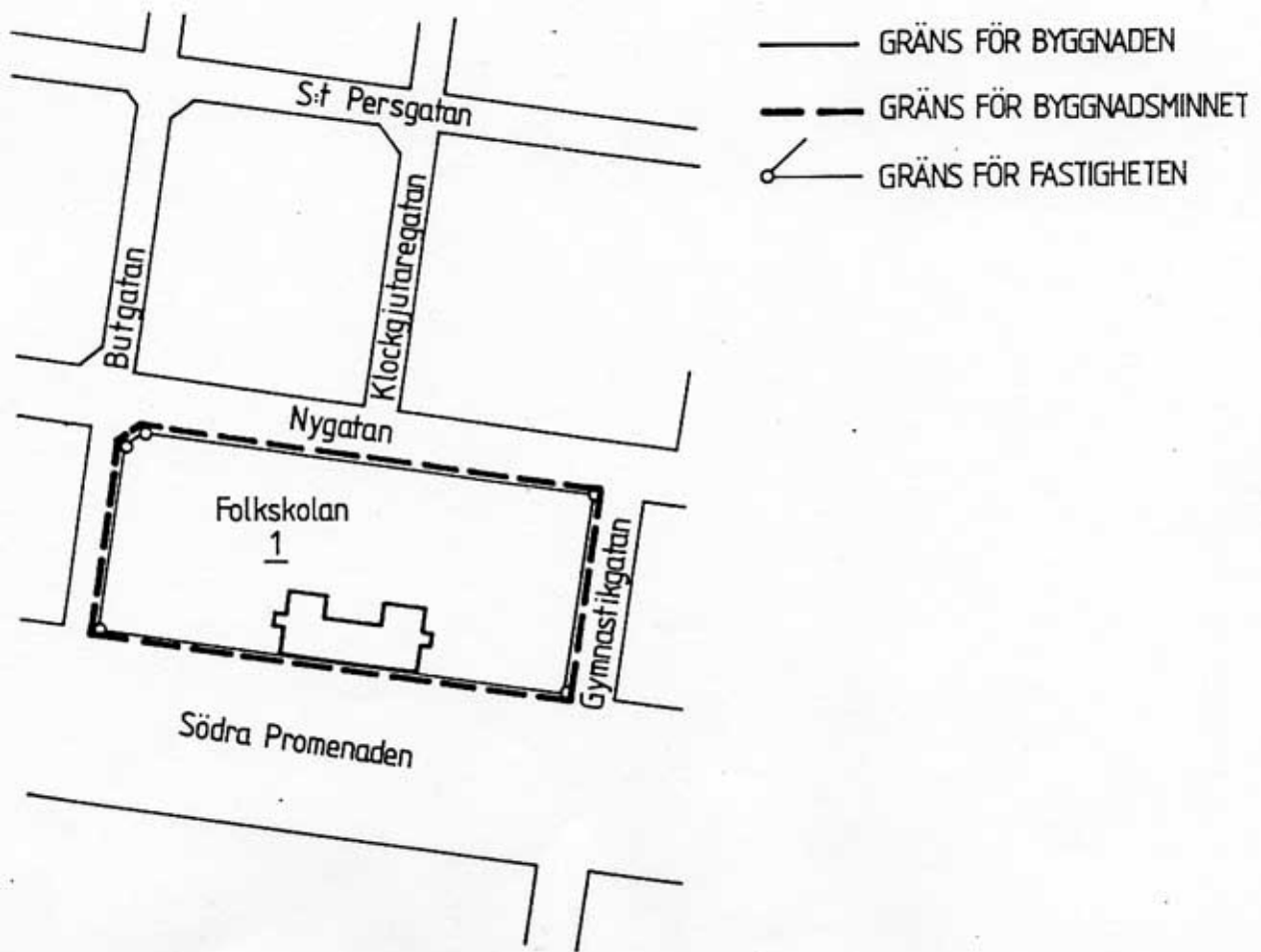
GAMLA DE GEERSKOLAN

Folkskolan 1

Norrköpings register-
område och kommun

ÄRENDE 221-505-88

SKALA 1:2000

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga beslutet skall göra det i ett brev, som skickas till

Länsstyrelsen i Östergötlands län
581 86 LINKÖPING

Brevet måste ha kommit hit inom tre veckor från den dag då den som klagat fått del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet för prövning till kammarrätten i Jönköping.

I brevet skall Ni ange vilket beslut som överklagas och hur Ni vill att beslutet skall ändras. Uppge också namn, adress och telefonnummer.

Om Ni behöver fler upplysningar, kan Ni vända Er till länsstyrelsen.

Formulär 130 (1987)